

**PREZES URZĘDU
OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
URZĄD OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW DELEGATURA W ŁODZI**

90-051 Łódź, Al. Piłsudskiego 8

Tel. (0-42) 636-36-89, Tel/Fax (0-42) 636-07-12, Tel. Centrala (0-42) 636-72-11, wew. 259

E-mail: lodz@uokik.gov.pl

Łódź, dnia 9 marca 2001 r.

Nr RŁO-SS/505-1/O1/AL

DECYZJA nr RŁO 1/2001

Na podstawie:

- I. art. 104 kodeksu postępowania administracyjnego w związku z art. 19 ust. 1 pkt 3 i art. 5, ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 24 lutego 1990r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (tj. DzU. z 1999r., Nr 52, poz. 547 z późn. zm.), w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów po rozpatrzeniu sprawy wszczętej na wniosek „Alpex - Karlino” S.A. z siedzibą w Warszawie, Oddział w Karlinie, ul. Kołobrzaska 17 - 19, Karlino 78 - 230 przeciwko Zakładom Płyt Wiórowych „Prospan” S.A. z siedzibą w Wieruszowie, ul. Bolesławecka 19, Wieruszów 98 - 400 odmawia się uwzględnienia żądania stwierdzenia stosowania praktyki monopolistycznej przez Zakłady Płyt Wiórowych „Prospan” S.A. z siedzibą w Wieruszowie polegającej na nadużywaniu pozycji dominującej na krajowym rynku produkcji płyt wiórowych polegające na przeciwdziałaniu ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji, poprzez żądanie od „Alpex - Karlino” S.A. w Warszawie wydania linii technologicznej do suszenia wiórów BISON typ ET 220 AG VBK,
- II. art. 21 a ust. 3 i 4 ustawy powołanej w pkt I w związku z art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 99 kodeksu postępowania cywilnego w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nakazuje się „Alpex - Karlino” S.A. w Warszawie uiszczenie na rzecz Zakładów Płyt Wiórowych „Prospan” S.A. w Wieruszowie kwoty 2501 zł (słownie: dwa tysiące pięćset jeden złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym 2000 zł (słownie: dwa tysiące złotych) plus podatek VAT tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

W dniu 4 grudnia 2000r. zostało wszczęte na wniosek „Alpex - Karlino” S.A. w Warszawie, zwanego dalej Wnioskodawcą postępowanie administracyjne w sprawie nakazania zaniechania przez Zakłady Płyt Wiórowych „Prospan” S.A. w Wieruszowie, zwanych dalej Prospan praktyki monopolistycznej określonej w art. 5, ust. 1, pkt 1 ustawy z dnia 24 lutego 1990r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (tj. Uz. U. z 1999r., Nr 52, poz. 547 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą antymonopolową, polegającą na żądaniu Prospanu od Wnioskodawcy wydania mu linii technologicznej do suszenia wiórów BISON typ ET 220 AG VBK, zwanej dalej suszarnią. We wniosku o wszczęcie postępowania (k I - 5) Wnioskodawca stwierdził, że żądanie Prospanu wydania mu przedmiotowej suszarni de facto zmierza do wyeliminowania Wnioskodawcy z krajowego rynku płyt wiórowych i w konsekwencji do jego upadłości. Uzasadniając to twierdzenie Wnioskodawca przytoczył następujące argumenty. Wnioskodawca stwierdził, że strony niniejszego postępowania są konkurentami na krajowym rynku produkcji płyt wiórowych. Faktycznie ten rynek jest podzielony pomiędzy dwie grupy producentów: grupę kontrolowaną przez niemiecki koncern „PFLEIDBRER”, którą tworzą Prospan i Zakłady Płyt Wiórowych „Grajewo” S.A. z siedzibą w Grajewie oraz krupa spółek, pozostających w faktycznym władaniu obywatela Austrii Petera Kaindla, którą tworzą „Polspan” sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinku, „Konospan PI” sp. z o.o. a: siedzibą w Szczecinku, „Melnox” sp. z o.o. z siedzibą w Mielcu, „Kropo - Wood” sp. z o.o., z siedzibą w Mielcu, „Kronopol” sp. z o.o. z siedzibą w Żarach. Według szacunków Wnioskodawcy obie grupy zaspokajają ... krajowego popytu na płyty wiórowe, przy czym ich udziały rozkładają się po równo. Wnioskodawca zaspokaja swoją produkcją nie więcej niż ... krajowego popytu na płyty wiórowe. Wnioskodawca twierdzi, że jest jedynym podmiotem konkurencyjnym dla grup Pfeiderera i Kaindla w zakresie produkcji i sprzedaży płyt wiórowych na rynku krajowym. Wnioskodawca poinformował, że jest obecnie w stanie układu ze swoimi wierzycielami zatwierdzonego prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w Koszalinie z dnia 21 lipca

1999r. Z tego względu, że produkcja płyt wiórowych i dochody z ich sprzedaży stanowią średnio w roku ... ogólnych przychodów Wnioskodawcy z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej, to zatrzymanie tej produkcji na skutek wydania suszarni Prospanowi oznacza dla Wnioskodawcy utratę dochodów w tak dużej wysokości, że z dnia na dzień niemożliwe do wykonania staje się wypełnienie postanowień układu z wierzycielami, co w konsekwencji prowadzi nieuchronnie do uchylenia układu, a następnie ogłoszenia upadłości Wnioskodawcy. Wydanie Prospanowi suszarni spowoduje zatrzymanie produkcji płyt wiórowych przez Wnioskodawcę na około ... Zdaniem Wnioskodawcy jego upadłość jest rzeczywistym celem wszystkich czynności Prospanu w tej sprawie. Ponadto w ocenie Wnioskodawcy za tym, iż jedyną przyczyną żądania Prospanu wydania przedmiotowej suszarni jest wyeliminowanie go z rynku świadczą następujące okoliczności. Ta suszarnia jest jedyną linią technologiczną do suszenia wiórów posiadaną przez Wnioskodawcę. Prospan natomiast, z uwagi na swoje potrzeby produkcyjne potrzebuje suszarni dwukrotnie większej i taką suszarnię w pełni sprawną posiada i użytkuje, a więc w ocenie Wnioskodawcy sporna suszarnia jest nieprzydatna dla produkcyjnych potrzeb Prospanu. Wnioskodawca twierdzi także, że Prospan w przeciwieństwie do niego posiada sprawne i gotowe w każdej chwili do uruchomienia, poprzednio użytkowane agregaty suszarniowe dające mu co najmniej ... zapas mocy suszarniowej bez ponoszenia jakichkolwiek związanych z tym wydatków. Ponadto Wnioskodawca stwierdził, że z chwilą zdemontowania przedmiotowa suszarnia straci wszelkie walory użytkowe, jako, że dewastacji ulegnie około ... tej linii technologicznej. Sam demontaż suszarni ze względu na jej wielkość i trwałe związanie z podłożem poprzez konstrukcję wsporne o wadze około 100 ton, przy najbardziej optymistycznym założeniu będzie trwał minimum od ... miesięcy. Ewentualny montaż innej linii technologicznej do suszenia to dalsze ... miesięcy, a więc techniczna niemożność produkowania przez Wnioskodawcę płyt wiórowych potrwa co najmniej ... miesięcy. W ocenie Wnioskodawcy powrót na rynek po takim okresie nieobecności jest bardzo trudny, nawet dla bardzo prężnej, bogatej firmy, zaś dla Wnioskodawcy po prostu niemożliwy. Reasumując przedstawioną w uzasadnieniu wniosku argumentację Wnioskodawca stwierdził, że Prospan żąda wydania suszarni ze względów innych niżeli produkcyjne, finansowe czy technologiczne, co prowadzi do wniosku, że czyni użytek ze swoich praw właściciela suszarni w sposób sprzeczny z jego społeczno - gospodarczym przeznaczeniem.

Ustosunkowując się do zarzutów wskazanych we wniosku o wszczęcie postępowania (k 96 - 100) Prospan stwierdził, że postawiony przez Wnioskodawcę zarzut jest pozbawiony podstaw faktycznych i prawnych, ponieważ Prospan dotychczas nie posiadał i nie posiada dominującej pozycji na krajowym rynku producentów płyt wiórowych, bowiem jego udział w tym rynku wynosi ok. ..., poza tym opisane we wniosku postępowanie Prospanu polegające de facto na dochodzeniu przez właściciela wydania mu nabytej zgodnie z prawem rzeczy (suszarni) nie spełnia przedmiotowych przesłanek praktyki monopolistycznej z art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy antymonopolowej. W ocenie Prospanu w rozpatrywanym stanie faktycznym nie można stwierdzić przesłanki działania sprawcy z zamiarem ograniczenia konkurencji. Prospan stwierdził ponadto, że Wnioskodawca nie przedstawił żadnego dowodu, który potwierdza, iż działania Prospanu zmierzają do ograniczenia konkurencji, a wszystkie zawarte we wniosku twierdzenia są oparte wyłącznie na domysłach Wnioskodawcy co do zamiaru podjętych czynności przez Prospan, a które to przypuszczenia bez poparcia innymi dowodami nie mogą samodzielnie stanowić wiarygodnego uzasadnienia stawianych zarzutów. Prospan podał również, iż nabył własność przedmiotowej suszarni na podstawie ważnej umowy sprzedaży zawartej z właścicielem rzeczy Żadnej ze stron umowy nie można postawić zarzutu wymuszenia na drugiej stronie decyzji o sprzedaży lub zakupie przedmiotowej suszarni. Wszystkie warunki nabycia przedmiotu sprzedaży - w tym cena - zostały wynegocjowane pomiędzy dwoma równorzędnymi partnerami handlowymi. W związku z powyższym Prospan ma pełne prawo do żądania wydania mu rzeczy nabytej zgodnie z prawem. Prospan poinformował także, że przedmiotowa suszarnia nie jest jednym tego rodzaju urządzeniem znajdującym się w użytkowaniu Wnioskodawcy, który posiada jeszcze co najmniej dwa podobne urządzenia co stanowi, że nie występuje zagrożenie, iż po wydaniu suszarni Wnioskodawca będzie zmuszony do zaprzestania prowadzonej dotychczas produkcji. Pismem z dnia 20 lutego 2001r. (k 110) Prospan poinformował, że w dniu 13 lutego 2001r. Sąd Okręgowy w Koszalinie wydał wyrok, którym nakazał Wnioskodawcy wydanie przedmiotowej suszarni.

Wnioskodawca w piśmie z dnia 27 lutego 2001r. (k 115 - 118) wniósł o dopuszczenie następujących dowodów:

1. dowodu z opinii biegłego w zakresie urządzeń mechanicznych (maszyn) przemysłu płyt drewnopodobnych na okoliczność, że demontaż spornej suszarni w przedsiębiorstwie Wnioskodawcy, a następnie jej montaż w przedsiębiorstwie Prospanu spowoduje utratę przez to urządzenie cech użytkowych w stopniu powodującym techniczną bezużyteczność suszarni oraz na

okoliczność, że Prospan posiada i użytkuje w swoim przedsiębiorstwie w pełni sprawną suszarnię typu BISON o mocy produkcyjnej dwukrotnie większej, aniżeli suszarnia Wnioskodawcy, jak również, że posiada technicznie sprawną i w każdej chwili gotową do użytku drugą suszarnię zapewniającą mu minimum ... tzw. mocy suszarniczej,

2. dowodu z opinii biegłego w zakresie struktury krajowego rynku producentów płyt wiórowych na okoliczność rzeczywistego udziału Prospanu i podmiotów z nim związanych w tymże rynku,
3. dowodu z dokumentów - odpisów z sądowego rejestru handlowego Prospanu oraz Zakładów Płat Wiórowych „Grajewo S.A. z siedzibą w Grajewie na okoliczność, że pozostają w strefie decydujących wpływów niemieckiego koncernu PFLEIDERER, który to koncern w obu tych przedsiębiorstwach jest podmiotem dominującym.

W dalszej części pisma Wnioskodawca ponownie stwierdził, że w jego ocenie zakup przez Prospan spornej suszarni był pozbawiony racjonalnych przesłanek technicznych, finansowych i pragmatycznych, bowiem do facto prowadził do wyeliminowania Wnioskodawcy z krajowego rynku producentów płyt wiórowych. Do zilustrowania prawdziwości tego stwierdzenia w aspekcie technicznym Wnioskodawca przedstawił (k 117) skutki demontażu tzw. bębna suszarniczego, jednego z najważniejszych elementów suszarni. W ocenie Wnioskodawcy te skutki jednoznacznie wskazują, że suszarnia po zdemontowaniu nadawać się będzie wyłącznie do składnicy złomu. Wnioskodawca wyjaśnił także, że oferuje płyty wiórowe po tak atrakcyjnej cenie, że jest w stanie sprzedać wszystko co wyprodukuje, pod jednym wszakże warunkiem, że konkurencja nie pozbawi go możliwości suszenia wiórów niezbędnych do produkcji płyt. Ponadto Wnioskodawca poinformował, iż obecnie jego sytuacja prawna i finansowa wyklucza możliwość zakupu suszarni na zachodzie Europy, nawet używanej. Koszt takiej używanej suszarni trzymającej standardy ekologiczne to według rozeznania Wnioskodawcy na rynku niemieckim to min. ... DM, a Wnioskodawca nie posiada zdolności kredytowej i z bieżących dochodów musi spłacać zobowiązania układowe. W ocenie Wnioskodawcy są wszystkie podstawy do przyjęcia, że Prospan ma pełną wiedzę na temat standingu Wnioskodawcy i z tej wiedzy robi użytek w sposób sprzeczny z istotą wolnorynkowej konkurencji. W dniu 8 marca 2001r. do organu antymonopolowego wpłynęło pismo od Wnioskodawcy zawierające wniosek o podjęcie postępowania dowodowego i wyznaczenie rozprawy w celu wyjaśnienia spornej między stronami sprawy przy udziale biegłych oraz samych stron.

Organ antymonopolowy ustalił co następuje:

Wnioskodawca i Prospan prowadzą działalność gospodarczą w zakresie produkcji płyt wiórowych. W dniu 17 czerwca 1996r. Wnioskodawca zawarł umowę leasingu przedmiotowej suszarni z leasingodawcą Następnie prawo własności przedmiotowej suszarni nabyła firma z siedzibą w Warszawie (k 3 i 99, okoliczność niesporna między stronami). W dniu 21 lipca 1999r. Sąd Rejonowy w Koszalinie zatwierdził postanowieniem (k 14) wydanym w sprawie sygn. akt V Ukł 5/98 układ, który Wnioskodawca zawarł ze swoimi wierzycielami w dniu 7 lipca 1999r. W dniu 10 listopada 1999r. ówczesny właściciel suszarni ... z siedzibą w Warszawie i Prospan zawarli umowę sprzedaży suszarni (k 3). Pismem z dnia 2 grudnia 1999r. (k 9 - 13) Prospan złożył przeciwko Wnioskodawcy pozew do Sądu Okręgowego w Koszalinie Sądu Gospodarczego o wydanie spornej suszarni. Postępowanie sądowe z w/w powoda twa zostało zakończone wyrokiem z dnia 13 lutego 2001r. na mocy którego Sąd uwzględnił powództwo w całości i nakazał Wnioskodawcy wydanie przedmiotowej suszarni.

Organ antymonopolowy zważył co następuje:

Art. 5 ust. 1, pkt 1 ustawy antymonopolowej stanowi, że praktyką monopolistyczną jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku poprzez przeciwdziałanie ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji.

Nie ulega wątpliwości, że Prospan żądając od Wnioskodawcy wydania suszarni realizował swoje uprawnienie właścicielskie, tzw. roszczenie windykacyjne przysługujące mu jako właścicielowi z mocy art. 222 § 1 kc, który stanowi, że właściciel może żądać od osoby, która włada faktycznie jego rzeczą, ażeby rzecz została mu wydana, chyba, że osobie tej przysługuje skuteczne względem właściciela uprawnienie do władania rzeczą.

Pozostałe uprawnienia składające się na treść prawa własności w szczególności takie jak korzystanie z rzeczy, pobieranie pożytków i innych dochodów rzeczy, rozporządzanie rzeczą zostały uregulowane w art. 140 kc. Przepis ten stanowi, że w granicach określonych przez ustawy i zasady

współzycia społecznego właściciel może, z wyłączeniem innych osób korzystać z rzeczy zgodnie ze społeczno - gospodarczym przeznaczeniem swego prawa, w szczególności może pobierać pożytki i inne dochody z rzeczy. W tych samych granicach może rozporządzać rzeczą. Z treści przepisu art. 140 kc wynika jednoznacznie, że realizacja uprawnień właściciela w nim wskazanych podlega ograniczeniom, którymi są ustawy, zasady współzycia społecznego, społeczno - gospodarcze przeznaczenie prawa. Ustawa antymonopolowa jest jedną z tych ustaw, które określają granice wykonywania uprawnień właścicielskich z art. 140 kc. Jednak podstawą prawną żądania Prospanu wobec Wnioskodawcy jest art. 222 § 1 kc, który nie przewiduje ograniczenia przy realizacji roszczenia windykacyjnego w postaci ustaw, a więc także ustawy antymonopolowej. W konsekwencji należy uznać, iż żądanie Prospanu nie może podlegać ocenie na gruncie ustawy antymonopolowej.

Organ antymonopolowy nie neguje twierdzenia Wnioskodawcy, że wydanie spornej suszarni Prospanowi w konsekwencji może spowodować wypadnięcie Wnioskodawcy z krajowego rynku produkcji płyt wiórowych. Jednak z ustalonego w niniejszym postępowaniu stanu faktycznego jednoznacznie wynika, że wyjście Wnioskodawcy z tego rynku mogłoby być spowodowane nie żądaniem uprawnionego właściciela jakim jest Prospan, a raczej mogłoby nastąpić z przyczyn leżących po stronie samego Wnioskodawcy, który nie mogąc wywiązać się ze swoich zobowiązań był zmuszony układać się ze swoimi wierzycielami w celu ich obniżenia.

W tym stanie rzeczy organ antymonopolowy nie znalazł podstaw do uwzględnienia wniosków dowodowych Wnioskodawcy wskazanych na stronie 3 uzasadnienia decyzji. Przeprowadzenie tych dowodów nie wniosłoby do sprawy nowych okoliczności mających wpływ na rozstrzygnięcie niniejszej decyzji, a jedynie w sposób nieuzasadniony przedłużyłoby postępowanie, czemu sprzeciwia się zasada szybkości postępowania wyrażona w art. 12 § 1 i 2 kpa.

W pkt II sentencji organ antymonopolowy nakazał Wnioskodawcy zwrot na rzecz Prospanu kosztów postępowania w kwocie 2000 zł na podstawie art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 99 kpc, które zgodnie z brzmieniem art. 21 a, ust. 4 ustawy antymonopolowej stosuje się w administracyjnym postępowaniu antymonopolowym odpowiednio. Prospan złożył w postępowaniu spis kosztów oraz umowę zastępstwa procesowego (k 106, 111).

Mając na uwadze powyższe orzeka się jak w sentencji.

Od decyzji niniejszej służy odwołanie do Sądu Antymonopolowego za pośrednictwem niniejszej Delegatury w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia decyzji.

Na postanowienie rozstrzygające o kosztach postępowania (pkt II decyzji) służy zażalenie do Sądu Antymonopolowego za pośrednictwem niniejszej Delegatury w terminie siedmiu dni od dnia doręczenia postanowienia.

Otrzymują:

R. pr. Jacek Przywieczerski Pełnomocnik ,

„Alpex - Karlio” S.A.

Kancelaria Radcy Prawnego „Causa” Bydgoszcz 13

skrytka pocztowa 41

R. pr. Dariusz Cezary Bieryło

R. pr. Cezary Gil

Pełnomocnicy Zakładów Płyt Wiórowych „Prospan” S.A.

Kancelaria Radców Prawnych i Adwokatów

„Nowakowski i Prawnicy” s.c.

ul. Fabryczna 39f41

15 - 482 Białystok